

Datum: 14.3.2017

Medij: Dnevnik

Rubrika: Društvo

Autori: D. Devečerski

Teme: Nauka u Srbiji

Naslov: **Pomeraju granice svetske nauke**

Napomena:

Površina: 469

Tiraž: 0

Strana: 7

НА УНИВЕРЗИТЕТУ У НОВОМ САДУ ОБЕЛЕЖЕНО ДЕСЕТ ГОДИНА ЕВРОПСКОГ ИСТРАЖИВАЧКОГ САВЕТА

Померају границе светске науке

Поводом обележавања десет година оснивања Европског истраживачког савета (European Research Council, ERC), који додељује један од најпрестижнијих грантова у оквиру програма Хоризонт 2020. Европске комисије, Институт БиоСенс, Институт за физику у Београду и Универзитет у Новом Саду прикључили су се институцијама широм Европе у организовању низа догађаја којим обележавају досадашње успехе. Тако је у Ректорату УНС-а јуче одржана интерактивна радионица за научнике заинтересоване да аплицирају за ове престижне грантове, на којој су о својим искуствима говорили и обе њихове добитнице из Србије, др Софија Стефановић из Групе за биоархеологију Института БиоСенс и др Магдалена Ђорђевић са Института за физику у Београду.

Циљ овог програма је да Европу поново учини атрактивном за врхунску науку и то тако што ће независним истраживачима омогућити да формирају свој тим и истраживањима промене садашње научне хоризонте-рекла је др Софија Стефановић, која је представила свој пројекат BIRTH, који се бави истраживањем наталитета у неолиту, а за који је 2014. године у категорији Starting, добила ЕРЦ грант у вредности од 1,7 милиона евра.

Интересантно је да је др Стефановић овај пројекат из Београда преселила у Нови Сад, у Институт БиоСенс, који је такође велики победник европских фондова. Ово пресељење омогућило је чињеница да је власник

фото: С. Шушњерић

дина, вредности су до два милиона евра, на рок од пет година. Истраживачи којима је од стицања докторског звања прошло између седам и 12 година, могу да аплицирају за грант чија је максимална вредност 2,75 милиона евра, такође на пет година, истраживачима са искуством, на исти рок, намењени су грантови максималне вредности од 3,5 милиона евра, док врхунски истраживачи, уколико их заједно аплицира од двоје до четворо, могу рачунати на максимално 15 милиона евра и то за пројекте који трају до шест година. И коначно, ЕРЦ грант могуће је добити и више пута, јер и они који добију неки од ових грантова, могу конкурисати поново, како би обезбедили финансије за доказивање свог, на овај начин финансираног, открића.

По речима Гордане Влаховић вредност овог, за истраживаче изузетно удобног и финансијски издешног гранта је и у томе што подстиче младе научнике, који чине чак две трећине оних који раде на овако финансираним пројектима. Поред тога, ови грантови, који немају ни национална, ни старосна, па ни ограничења која се тичу фазе истраживања, добитнике чине изузетно интернационално видљивим и признатим, те привлаче најбоље сараднике, али и друге финансијере.

Д. Devečerski

Мајке и бебе у неолиту

У оквиру обележавања деценије оснивања ЕРЦ-а у петак у 14 часова у амфитеатру Централне зграде Универзитета у Новом Саду др Софија Стефановић на научно популаран начин говориће о свом пројекту, а након овог предавања, посетиоци ће провести кроз изложбу под називом „Ново доба: Живот мајке и бебе у неолиту Балкана“, која је настала на Институту БиоСенс у оквиру овог пројекта, а садржи експонате из чак 12 музеја. Вођење је отворено за све посетиоце и има два термина у петак од 16 часова и у суботу од 19 часова. У згради Ректората ова изложба биће до 2. априла а отворена је сваког радног дана од 8 до 15 часова.

гранта сам истраживач, који уз оправдане разлоге може да га пресели с једне институције у другу. Крајем прошле године Институт БиоСенс је у престижном програму Teaming, за своју трансформацију у такозвани центар изврности у пољу биотехнологије и пољопривреде осигурао 28 милиона евра.

Др Магдалена Ђорђевић, друга добитница ЕРЦ гранта у Србији, а прва у категорији Consolidator, намењеној истраживачима са више од седам година искуства у својој области, за своје истраживање

кварк-глуонске плазме (у области фундаменталних својстава материје) је крајем прошле године добила 1,4 милиона евра и због тога се из Америке вратила у Србију. По њеним речима, ово истраживање усмерено је на развој теоријских и нумеричких метода за истраживање новог стања материје које настаје на великим температурама и под великим притиском, а претпоставља се да је у таквом стању материја била одмах после великог праска.

Програм ЕРЦ део је Хоризонта 2020. тешког 80 милијарди

евра. Познат по томе што га је и тешко добити јер, као један од три стуба Хоризонта, финансира изврност у науци - рекла је национална контакт особа за Европски истраживачки савет Гордана Влаховић. - За ових 10 година финансирано је преко 40.000 истраживача који раде на 7.000 иновативних пројеката и неконвенционалним решењима померају границе познатог у науци.

У ЕРЦ-у постоји пет врста грантова. Они који се додељују истраживачима који су докторат стекли у распону од пре две до седам го-

